



---

**Arkivsak-dok.** 201845768-10  
**Saksbehandler** Anniken Hastadklev

<b>Saksgang</b>	<b>Møtedato</b>	<b>Utvalgssaknr</b>
Fylkesutvalget 2019-2023	21.09.2021	192/21

---

## **Kystsonenplan for Namdalen og Fosen - fylkeskommunens uttalelse**

### **Fylkesdirektørens innstilling:**

1. Trøndelag fylkeskommune mener det er svært positivt at det lages en slik plan. Den er et godt utgangspunkt for videre verdiskaping og næringsutvikling for denne delen av kysten.
2. Trøndelag fylkeskommune mener det er nødvendig med følgende justeringer av planen for å sikre at den blir et godt og entydig redskap for videre verdiskaping og næringsutvikling for denne delen av kysten:
  - 2.1 Bestemmelse 1.3 Nasjonal laksefjord  
Bestemmelsen forbyr all nyetablering av alle former for oppdrettsanlegg innenfor grensen av nasjonale laksefjorder. Dette er neppe intensjonen med planen. For ordens skyld har fylkeskommunen med dette innsigelse til planen inntil teksten blir mer presis og i tråd med gjeldende regelverk for akvakultur i nasjonale laksefjorder.
  - 2.2 Eksisterende akvakulturlokaliteter  
Planen sikrer ikke eksisterende akvakulturanlegg i planområdet godt nok. Fylkeskommunen har innsigelse til planen inntil dette er gjort i kart og bestemmelser.
  - 2.3 Kartgrunlaget må vise alle områder båndlagt etter lov om kulturminner i de involverte kommuner. Det må legges inn aktuelle retningslinjer og bestemmelser knyttet til kulturminner i planen. Fylkeskommunen har innsigelse til planen dersom dette mot formodning ikke gjøres.
  - 2.4 Bestemmelse 1.2 Naturmangfold  
Formulering av bestemmelsen og manglende retningslinjer medfører at planen blir uforutsigbar, åpner for uklarheter og usikkerhet om dispensasjonsbehov. Fylkeskommunen fremmer derfor innsigelse til denne bestemmelsen slik den nå foreligger og ber om at den justeres i tråd med fylkesdirektørens merknader.
  - 2.5 Fylkeskommunen anbefaler at de statlig sikra friluftsområdene innarbeides i plankartet.

Trøndelag fylkeskommune  
Trööndelagen fylhkentjielte

3. Det vises for övrig til saksframlegget for nærmere utdyping samt faglige råd som kan være nyttig for det videre planarbeid og dialog med fylkeskommunen.

## Vedlegg:

Nummererte vedlegg som følger saken:

1. Bestemmelser og retningslinjer, datert 01.05.2021
2. Konsekvensutredning og ROS-analyse, udatert
3. Oppsummering av innspill til planprogrammet, udatert
4. Planbeskrivelse, datert 12.02.2021
5. Plankart Flatanger, datert 01.06.2021
6. Plankart Høylandet, datert 12.02.2021
7. Plankart Leka, datert, 12.02.2021
8. Plankart Nærøysund, datert 12.02.2021
9. Plankart Namsos, datert 12.02.2021
10. Plankart Osen, datert 12.02.2021
11. Planprogram, datert 02.10.2018
12. Tareutredning, udatert
13. Fylkeskommunens uttalelse til planprogrammet, datert 30.08.2018

## Sammendrag

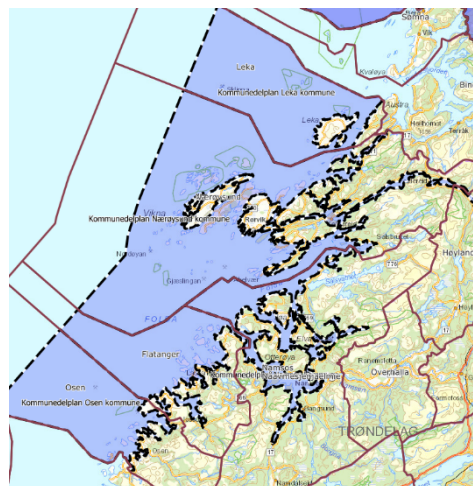
Kystnære sjøområder er viktig for mange interessegrupper. Det gjelder næringsvirksomhet, transport, forebyggings- og beredskapstiltak, forsvar, rekreasjon, friluftsliv, naturmiljø, landskap og kulturminner. Bruken av sjøarealene har økt, og de nasjonale forventningene til regional og nasjonal planlegging slår fast at det er behov for arealplaner med både et regionalt og et interkommunalt perspektiv.

Kystsonenplan for Namdalen og Fosen har bakgrunn i et interkommunalt plansamarbeid mellom kommunene Namsos, Nærøysund, Osen, Leka, Høylandet, Flatanger, Ørland og Åfjord for planlegging av sjøarealene i kommunene. Formålet med planen er å tilrettelegge for bærekraftig vekst i havbruksnæringa.

Kommunal planlegging er viktig for å sikre fiskeri- og havbruksnæringenes langsiktige arealbehov, samtidig som andre samfunns- og miljøinteresser skal bli ivaretatt.

Kystsonenplanen består av kommunedelplaner for de enkelte kommunene. Dette innebærer at planen skal vedtas av kommunestyret i hver enkelt kommune. Kommunestyrene i de enkelte kommuner, foruten Ørland og Åfjord, har vedtatt å sende planene samlet på høring og legge de frem for offentlig ettersyn. Det er ikke beskrevet i oversendelsen til fylkeskommunen hvorfor Ørland og Åfjord kommuner ikke har vedtatt å legge sin del av planen ut til høring og offentlig ettersyn.

Som høringspart har fylkeskommunen flere roller og interesseområder å ivareta. Vi skal være plan- og næringsfaglig veileder til kommunene samtidig som vi skal ivareta våre



myndighetsområder: kulturminner, havbruksinteresser og akvakultur, vannforvaltning og statlig sikra friluftsområder.

Fylkesdirektøren ønsker å bidra til at planen skal bli et best mulig redskap for brukerne av planen, og har derfor både faglige råd og innsigelser av mer teknisk karakter til deler av planen.

### **Bakgrunn:**

Havbruksnæringa er en av de viktigste næringene for sysselsetting og verdiskaping langs kysten av Trøndelag. En stor del av virksomheten er knyttet til matfiskproduksjon av laks i sjø, men det er også en betydelig virksomhet innen settefiskproduksjon, andre arter, slakting, foredling og leveranse av tjenester og utstyr til næringa.

Det ligger både nasjonale og regionale føringer om å samarbeide om arealplan i sjø, og å tilrettelegge areal for en bærekraftig vekst i havbruksnæringa. På den bakgrunn har kommunene Namsos, Nærøysund, Osen, Leka, Høylandet, Flatanger, Ørland og Åfjord gjennomført en felles kystzoneplanlegging med felles planprogram, utredninger og kunnskapsgrunnlag og med felles planbeskrivelse, konsekvensutredning, bestemmelser og retningslinjer. Dette utgjør til sammen «Kystzoneplan for Namdalen og Fosen».

Fylkesdirektøren forventer at havbruksnæringa vil vokse og utvikle seg videre i tiden fremover. Det er derfor viktig at kommunene legger godt til rette for akvakultur ved revisjon av kommuneplanens arealdel. Av nasjonale forventninger til regional og lokal planlegging, fremgår det en forventning om at fylkeskommunene og kommunene avsetter tilstrekkelig areal til ønsket vekst i havbruksnæringa gjennom oppdaterte planer, som også ivaretar miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.

Planen skal være et strategisk verktøy for langsiktig forvaltning av sjøarealene i kommunene i tråd med prinsippet om bærekraftig utvikling. Med bærekraftig forvaltning menes det at planen må være både økonomisk, miljømessig og sosialt bærekraftig. Kystzoneplan for Namdal og Fosen skal ivareta Trøndelags biologiske mangfold og økosystem, sikre bosetting og forutsigbarhet for næringslivet.

Planen er en del av kommunenes overordnede styringsdokumenter som gir rammer for utvikling av sjøareal på Trøndelagskysten. Den skal også fungere som en informasjons- og planleggingskilde for kommunenes innbyggere, for folkevalgte og administrasjonen i kommunene, for organisasjoner, samt næringsliv og sentrale forvaltningsorganer.

I 2013 ble planen «Kysten er klar» vedtatt. Den var et samarbeidsprosjekt mellom Sør-Trøndelag fylkeskommune og 11 kystkommuner i Sør-Trøndelag: Hemne, Snillfjord, Agdenes, Frøya, Hitra, Ørland, Bjugn, Rissa, Åfjord, Roan og Osen.

### **Faktiske opplysninger:**

Kystsoneplanen tilrettelegger for en utvikling av havbruksbruksnæringa i kommunene Namsos, Nærøysund, Osen, Leka, Høylandet, Flatanger i tråd med nasjonale retningslinjer og ønsker. Kommunene har fokus på å sikre arbeidsplasser og skape vekst.

Planen skal bidra til å sikre bærekraftig verdiskaping og gi mulighet for fortsatt vekst og utvikling av havbruksnæringa i regionen. Fordi ulike former for akvakultur har ulike kriterier for lokalisering må planen legge til rette for etablering av akvakultur på lokaliteter både slik vi kjenner de i dag, på mer eksponerte lokaliteter og i mer skjerna områder, ut fra en forventet satsing på etablering av lukka anlegg i sjø.

I de siste årene er det lagt ned store ressurser for å etablere soner og koordineringsområder for matfiskproduksjon av laks langs kysten av Trøndelag. En slik soneinndeling er avgjørende for å kunne forebygge mot lakselus og sykdommer. For å kunne foreta ytterligere justeringer i sonestrukturen, må det legges til rette for at selskapene kan få tilstrekkelig tilgang til lokaliteter i de enkelte kategoriene av soner. For å oppnå dette må arealplanen ha en fleksibilitet i forhold til endringer i lokalitetsstrukturen.

Eksisterende akvakulturanlegg er vist med planformålene VA (akvakultur) og VKA (kombinerte formål akvakultur og ferdsel). Det er i tillegg videreført en løsning med store sammenhengende områder for bruk og vern der det kan søkes om tillatelse til akvakultur. Fylkesdirektøren mener at planforslaget i all hovedsak er utformet slik at det legger til rette for fortsatt bærekraftig vekst og utvikling av havbruksnæringa i området.

Fylkeskommunen er vannregionmyndighet (VRM) for Trøndelag vannregion. [Godkjent regional vannforvaltningsplan](#), med konkrete miljømål for vann og vannmiljø, skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i vannregionen, jf. plan- og bygningsloven § 8-2.

### **Drøftinger:**

Planen har flere mål- og interessekonflikter. Fylkesdirektøren ønsker å bidra til at planen skal bli et best mulig redskap for brukerne av planen, og har derfor både faglige råd og innsigelser av mer teknisk karakter til deler av planen.

#### **Akvakultur**

Fylkeskommunen skal bidra til at hensynet til havbruks- og akvakulturinteressene blir godt ivaretatt ved revisjon av kommunale arealplaner.

#### Arealformål i plankartet (vedlegg 5-10)

Det mangler arealformål (f.eks. bruk og vern av sjø og vassdrag (V)) for enkelte områder i kartet som er sendt på høring. Fylkesdirektøren anbefaler at dette tas inn i endelig versjon.

#### Bestemmelse 1.2 Naturmangfold, andre avsnitt (vedlegg 1)

Trøndelag fylkeskommune  
Trööndelagen fylhkentjielte

«For kartlagte områder som har vesentlig regional og/eller nasjonal stor verdi for biologisk mangfold samt områder som er vernet etter naturvernloven, skal det i vannsøyle eller bunn ikke gjøres inngrep eller bruk som kan forringe, skade eller ødelegge forekomsten av prioriterte naturtype.»

Bestemmelsen er etter fylkesdirektørens vurdering for generell og lite avklarende. Fylkesdirektøren ber om at det tas inn retningslinjer som viser hvordan denne bestemmelsen skal forstås og hvordan dette skal praktiseres når planen er vedtatt. Det må gå frem hvilke inngrep og hvilken bruk som omfattes av bestemmelsen, eventuelt hvilke kriterier som gjelder for at inngrep eller bruk ikke skal tillates. Det må også klart gå frem hvem som skal avgjøre eller hvordan det skal avgjøres om inngrep eller bruk vil bli omfattet av bestemmelsen.

Gjeldende formulering og manglende retningslinjer medfører etter fylkesdirektørens vurdering at planen blir uforutsigbar og åpner for uklarheter og usikkerhet om dispensasjonsbehov. Fylkesdirektøren vil derfor fremme **innsigelse** inntil denne bestemmelsen er mer presis og følges av retningslinjer.

#### Bestemmelse 1.3 Nasjonal laksefjord (vedlegg 1)

Fylkesdirektøren går ut fra at intensjonen er å vise til det gjeldende regelverket for nasjonale laksefjorder. Etter fylkesdirektørens vurdering er deler av teksten noe upresis. Innledningsvis må det gå tydelig frem at forbudet gjelder etablering av matfiskanlegg for anadrom fisk. Hvis en i tillegg ønsker å ta inn artsnavn i parentes må dette også endres slik at det blir korrekt. Sjørørret må byttes ut med ørret, i tillegg må regnbueørret tas inn.

Etter fylkesdirektørens vurdering er begrepet «ytterligere matfiskoppdrett» i setning to i bestemmelsen noe misvisende siden det ikke er noe matfiskanlegg for anadrom fisk i sjø i de nasjonale laksefjordene Namsenfjorden eller Åfjorden. Fordi det ikke er slike lokaliteter i disse fjordene mener fylkesdirektøren også at det blir misvisende å ta inn at tilleggslokaliteter for etablerte matfiskkonsesjoner kan tillates innenfor nasjonal laksefjord. Fylkesdirektøren ber om at bestemmelsen omskrives slik at teksten blir mer presis og i tråd med gjeldende regelverk for akvakultur i nasjonale laksefjorder.

Fylkesdirektøren går ut fra at intensjonen ikke er å forby all nyetablering av alle former for oppdrettsanlegg innenfor grensen av nasjonale laksefjorder. For ordens skyld har fylkeskommunen med dette **innsigelse** til planen inntil teksten blir mer presis og i tråd med gjeldende regelverk for akvakultur i nasjonale laksefjorder.

#### Bestemmelse 1.8 Råstoffutvinning

Fylkeskommunen er myndighet for tillatelser til undersøkelse eller utvinning av skjellsand, sand og grus i sjøområdene.

Fylkesdirektøren gir **faglig råd** om at «konsesjon for opptak av skjellsand» endres til «tillatelse til undersøkelse eller utvinning av skjellsand, sand og grus i området fra marbakken og ut til en nautisk mil fra grunnlinjene», i henhold til [havbunnsmineralloven kapittel 10, § 10-2](#).

#### Bestemmelse til V1, V2 og V3 (bruk og vern av sjø og vassdrag) (vedlegg 1)

Første del av bestemmelsene viser tydelig hvilke former for akvakultur som kan tillates innenfor arealformålene V1, V2 og V3. Fylkesdirektøren ber imidlertid om at kommunene vurderer om det er nødvendig å ta med teksten etter «..... tillatelse etter akvakulturloven» siden det uansett følger av behandlingen etter akvakulturloven at forholdet til andre interesser og andre hensyn skal vurderes. Endelig avveining av interesser skjer i henhold til behandlingen etter regelverket for lokalitetsklarering der også detaljerte vilkår for eventuelle tillatelser blir fastsatt.

#### Bestemmelse til 2.5 Akvakultur (VA) (vedlegg 1)

Retningslinjene til 2.5 sier at forurensningsloven krever at anlegg som ikke er i drift fjernes. Fylkesdirektøren gir **faglig råd** om at følgende formulering benyttes:

«Akvakulturdriftsforskriften § 17 omhandler opprydding:

«Ved permanent opphør av drift på en lokalitet skal det sørges for fullstendig opprydding, herunder fjerning av installasjoner over og under vann. Fullstendig opprydding skal være fullført senest innen 6 måneder etter opphør».

I plankartet er det valgt en løsning med i hovedsak relativt små VA-områder (akvakultur) og områder utenfor med kombinert formål akvakultur og ferdsel (VKA). Vi viser til punktet «Eksisterende akvakulturlokaliteter» for merknader til bruken av VA- og VKA-formål (akvakultur og kombinert formål akvakultur og ferdsel).

#### Bestemmelse til 3.3 Kombinerte formål for naturformål og akvakultur (NA) (vedlegg 1)

I bestemmelsene benyttes kombinasjonen NA. Etter hva fylkesdirektøren kan se benyttes AN i plankartet. Fylkesdirektøren gir **faglig råd** om at det også benyttes NA i plankartet.

#### Bestemmelse til 3.4 Kombinerte formål akvakultur og ferdsel (VKA) (vedlegg 1)

Fylkesdirektøren forstår bestemmelsen slik at områder med VKA-formål omfatter fortøyninger som skal ligge dypere enn 25 meter. Slik plankartet er utformet medfører kombinasjonen av VA- og VKA-formål (akvakultur og kombinert formål akvakultur og ferdsel) at en rekke eksisterende og allerede godkjente lokaliteter ikke er i henhold til planforslaget. Fylkesdirektøren antar at dette beror på en misforståelse eller en feil og viser til ytterligere beskrivelse under «Eksisterende akvakulturlokaliteter».

#### Eksisterende akvakulturlokaliteter

Akvakulturområdene som settes av i kommuneplanen bør ha tilstrekkelig størrelse til at det er mulig å gjøre mindre justeringer av anlegg uten at dette krever dispensasjon fra plan. Fremstilling av eksisterende akvakulturanlegg i plankart kan løses på ulike måter gjennom plankart og bestemmelser. Ulike prinsipper er bl.a. vist i veileder for planlegging i sjø. Utdrag fra veilederen:

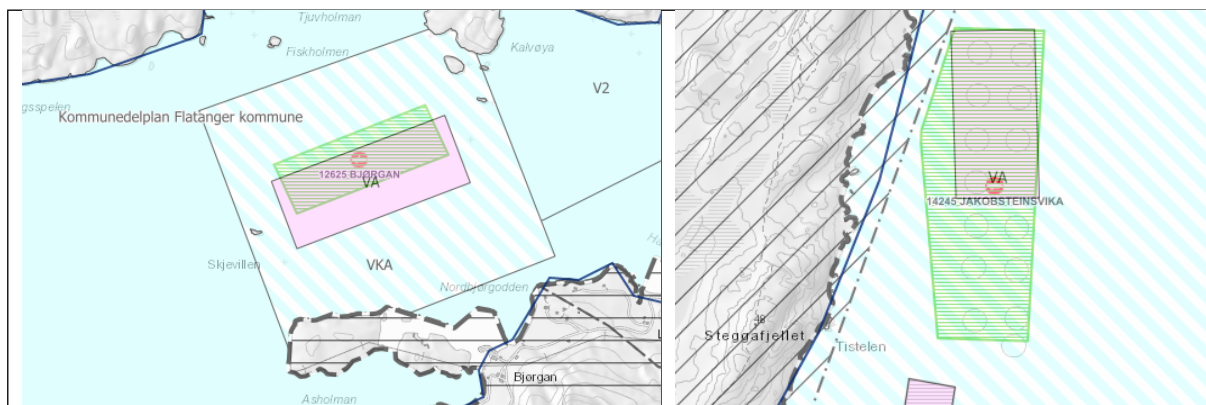
- Bruk av VA-formål som kun viser anleggets arealbruk i overflaten gir liten fleksibilitet for justering av anleggsplasseringen hvis ikke arealet utformes med tilstrekkelig størrelse.
- Fremstilling av akvakulturområdet inklusive fortøyninger med kun kombinert formål VKA kan gi fleksibilitet for justering av anleggsplasseringen forutsatt at området har tilstrekkelig størrelse.
- Fremstilling av akvakulturområdet med VA-formål i overflaten og VKA-formål for fortøyningsarealet kan vise bruk av vannsøylen og bunn uten å gi akvakultur eksklusivitet. I henhold til veilederen kan dette være aktuelt i områder med mye aktivitet på bunnen (rør og kabler) og/eller i områder med flytting av store installasjoner og fartøy.

Trøndelag fylkeskommune  
Tröndelagen fylkhkentjielte

I planforslaget er det lagt opp til at eksisterende lokaliteter for akvakultur tas inn i plankartet. Det er i tillegg lagt inn nye områder for akvakultur (VA) jf. konsekvensutredningen. Planarbeidet har videre hatt en intensjon om at arealene for lokalisering av akvakulturanlegg skal være tilstrekkelig store til at det er mulighet å justere plasseringen / orienteringen av anleggene noe uten at det kommer i konflikt med andre formål. I henhold til planbeskrivelsen skal planen være overordnet og grovmasket.

I forslaget til plankart (vedlegg 5-10) er det for eksisterende anlegg lagt opp til en løsning der den delen av anlegget som er i overflata skal vises som VA-områder (akvakultur). Arealet for eksisterende fortøyninger er gitt kombinert formål VKA (kombinerte formål akvakultur og ferdsel). I bestemmelsene til VA-områdene står det at anlegg med fôrflåte og eventuelle boliger på sjø skal ligge innenfor dette området. I bestemmelsene til VKA-områdene står det at fortøyninger skal ligge innenfor kombinertformålet og at de skal ligge dypere enn 25 meter. Fylkesdirektøren forstår dette slik at det er valgt en løsning som i kulepunkt 3 ovenfor.

Etter hva fylkesdirektøren kan se er plankartet utarbeidet slik at en rekke av de eksisterende akvakulturanleggene i planområdet ikke kommer innenfor VA-formålet (akvakultur) for den delen av anlegget som er i overflata. Slik bestemmelsene er utformet vil disse anleggene ikke bli liggende i henhold til arealplanen hvis forslaget blir vedtatt slik det foreligger. Eksempel på lokaliteter som omfattes av dette er 12625 Bjørgan i Flatanger og 14245 Jakobsteinsvika i Leka kommune som vist i kartutsnittet nedenfor. Eksisterende godkjente anlegg er vist med grønn skravering.



Fylkesdirektøren mener at dette er uheldig. Etter samtale med en av prosjektets medarbeidere forstår fylkesdirektøren at dette må bero på en feil eller en misforståelse ved slutføring av kart og bestemmelser. For enkelte andre anlegg er VA-området utformet tilnærmet lik ytterpunktene av eksisterende anlegg. Det er også eksisterende godkjente lokaliteter / anlegg som ikke er tatt inn i plankartet.

Fylkesdirektøren mener høringsforslaget er meget uheldig for de eksisterende akvakulturlokalitetene som omfattes av momentene ovenfor. Fylkesdirektøren forstår at dette skyldes feil eller misforståelser, men fylkesdirektøren må for ordens skyld fremme **innsigelse** til denne delen av planen. Fylkesdirektøren ber om at det blir tatt en ny gjennomgang av plankart og bestemmelser som gjelder eksisterende lokaliteter for akvakultur, slik at disse er i tråd med den faktiske situasjonen.



Arealplanen skal være overordnet og langsiktig. Fylkesdirektøren har også forstått arbeidet med Kystsoneplan for Namdal og Fosen slik at akvakulturområdene fortrinnsvis skal ha tilstrekkelig størrelse til at det er mulig å gjøre mindre justeringer av anlegget innenfor avsatt område. Fylkesdirektøren gir **faglig råd** om at eksisterende lokaliteter for akvakultur fremstilles på plankartet uten at det legges inn et skille mellom anlegget i overflaten og fortøyningsystemet. Dette medfører at eksisterende akvakulturlokaliteter blir gitt enten VA-formål (akvakultur) eller VKA-formål (kombinert formål akvakultur og ferdsel) for hele området som omfatter overflateanlegg, fôrflåte og fortøyninger. Detaljert plassering av godkjente anlegg vil til enhver tid vises i relevante kartinnsynsløsninger som er åpent tilgjengelige.

### Høsting av tare

Tarehøsting langs kysten av Namdalen og Fosen har fått mye oppmerksomhet i arbeidet med Kystsoneplan for Namdal og Fosen. Høsting av tang og tare reguleres etter forskrifter fastsatt av Fiskeridirektoratet med hjemmel i havressursloven. Gjeldende [høsteforskrift](#) viser hvilke felt som er åpne for høsting i ulike tidsrom, stengte områder, referanseområder mm.

Kommunene kan avsette naturområder og områder for fiske i sjø i sine arealplaner. I henhold til rundskriv [H-6/18](#) må dette være begrunnet ut fra konkrete forhold som for eksempel kartlagte naturtyper, sjøfuglområder og gyteområder av stor verdi. Kommunenes prioriteringer i arealplanen skal være et grunnlag for kommunens innspill i prosessen med utarbeidelse av nye forskrifter om høsting av tare. Vi registrerer at relevante problemstillinger i forholdet mellom havressursloven og plan- og bygningsloven er grundig utredet i arbeidet med Kystsoneplan for Namdal og Fosen.

### Kulturarv

Kystsoneplanen omtaler i liten grad kulturarv, med unntak av følgende bestemmelse:

#### 1.1 Kulturminner

*Tiltak nærmere enn 100 meter fra automatisk fredet kulturminne eller tiltak som ligger innenfor områder vurdert som verneverdig kulturmiljø i Kulturminneplan, må avklares med kulturminnemyndighetene og tiltak nærmere enn 100m fra utvalgte kulturlandskapsområder må avklares med Statsforvalteren.*

Fylkesdirektøren forutsetter at kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap, med avgrensing og juridisk status, kommer tydeligere fram i kystsoneplanens kartgrunnlag og bestemmelser.

Når det gjelder hensynsoner, bestemmelser og foreslått bestemmelse har vi følgende kommentarer:

- Kartgrunnlaget til kystsoneplanen må vise alle områder båndlagt etter lov om kulturminner.
- Det må legges hensynssone på det fredete kulturmiljøet Sør-Gjæslingan i Nærøysund kommune, det samme gjelder andre helhetlige kulturmiljø med høye kulturhistoriske verdier.
- Regional plan for kulturmiljø er på høring, og skal etter planen vedtas av fylkestinget i desember. Som del av denne er det utarbeidet en oversikt (kalt Mangfoldige Trøndelag) over kulturmiljø og -landskap med nasjonale og vesentlig

regionale verdier. For å sikre forutsigbarhet anbefaler vi at de områdene som blir vedtatt, innarbeides i kystzoneplanens kartgrunnlag og bestemmelser. Det bør der framkomme at ved tiltak i disse områdene eller i nær tilknytning til de skal regional kulturminnemyndighet involveres «så tidlig som mulig».

- I henhold til lov om kulturminner skal alle tiltak i planområdet sendes Trøndelag fylkeskommune som kulturminnemyndighet for faglig vurdering i forhold til konflikt og utilbørlig skjemming. Dette gjelder tiltak både over og under vann. Vi anbefaler at dette framgår av retningslinjer eller bestemmelser i planen.
- Nasjonale kulturlandskapsverdier forvaltes av kommunen, regional kulturminneforvaltning og statsforvalteren i samråd. Regionalt og lokalt verdifulle kulturlandskap og kulturmiljøer bør ha samme rammer som nasjonalt viktige og fredete kulturmiljøer og bestemmelser om tidlig involvering av aktuell myndighet.
- Før det blir gjennomført tiltak på sjøbunnen, både av midlertidig eller varig karakter, skal alle saker legges fram for Trøndelag fylkeskommune. I tråd med forskrift til lov av 9. juni 1978 nr. 50 om Kulturminner, § 14 vil fylkeskommunen oversende saken til NTNU Vitenskapsmuseet for faglig tilrådning. Datasett for kulturminner (Askeladden) skal sjekkes ut i områder hvor tiltak (jfr pbl. kap. 20) skal gjennomføres.
- Kulturminneforvaltningen vil vurdere om det er behov for å kreve undersøkelser om det kan være skipsfunn eller andre marine kulturminner i tiltaksområdet. Etter Kulturminnelovens §§ 9 og 10 har tiltakshaver undersøkingsplikt, samt plikt til å dekke utgiftene til undersøkelsene. Det er NTNU Vitenskapsmuseet som utfører arkeologiske undersøkelser under vann i Midt-Norge. Dette bør framgå av planens retningslinjer eller bestemmelser.
- Dersom det i forbindelse med tiltak blir påtruffet det som kan være automatiske fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet stanses og Trøndelag fylkeskommune bli varslet omgående.

Trøndelag fylkeskommune har med denne uttalelsen ikke akseptert tiltak som kan innebære konflikt med, eller utilbørlig skjemming av, automatisk fredete kulturminner. Vi forutsetter at alle planer og tiltak som omsøkes og planlegges i tråd med denne planen sendes oss på ordinær saksgang for kulturminnefaglig uttalelse.

For at Trøndelag fylkeskommune skal kunne gjennomføre en god saksbehandling er det viktig at tiltakene blir godt kartfestet. Kartgrunnlag må oversendes som SOSI-filer.

### **Friluftsliv og statlig sikra friluftsområder**

Friluftskartlegginga er et temakart uten juridiske bindinger som er brukt i konsekvensutredning av tiltak. Temakartet er et rent kunnskapsgrunnlag på linje med andre temakart for ulike fagområder. Kartlegginga skal holdes løpende oppdatert så langt det er mulig. Kunnskapsgrunnlaget for vurdering av tiltak i forhold til friluftsliv er vurdert som tilstrekkelig for kommuneplannivå.

#### *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder*

Av 8 kommuner er det 3 som fortsatt mangler «Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder». Det er Namsos, Flatanger og Åfjord. Det er selvsagt uheldig at de

mangler dette temakartet, og det er en alvorlig mangel. Alle tre kommuner har fått tilskudd til arbeidet og er i gang, men det er varierende eller ingen framdrift.

#### *Statlig sikra friluftslivsområder langs kysten*

Samtlige 8 kommuner har 1 eller flere statlig sikra friluftslivsområder. Til sammen 20 statlig sikra friluftslivsområder, der 15 av dem ligger langs kysten. Det står i planen at statlig sikra friluftslivsområder er avsatt i plankartet noe som ikke stemmer.

Det er behov for bevisstgjøring av kommunene med hensyn til drift og utvikling av disse. Staten ved Miljødirektoratet og fylkeskommunen anbefaler at alle kommuner med statlig sikra friluftslivsområder får utarbeidet og godkjent forvaltningsplaner for sine statlig sikra friluftslivsområder. Leka og Ørland har tatt grep og bidratt til gode forvaltningsplaner for sine områder, det gir også god uttelling med tilgang til friske penger til utvikling av områdene til beste for innbyggerne.

#### **Vannforvaltning**

Minimumskrav for tilstanden i vannmiljøet er fastsatt med vannforskriften § 4 som slår fast at alt vann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med mål om at vannet skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand. Økologisk tilstand forklarer vannmengde, vannkvalitet og levesteder for livet i vann. Miljømålene gjelder som ramme for all vannforvaltning og er forpliktende for planlegging og aktivitet som kommer i berøring med vann, jf. plan- og bygningsloven § 8-4 og vannforskriften §§ 1, 4 og 29. Slik helhetlig planlegging er utpekt som særskilt utfordring i «*Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023*».

Når nasjonalt fastsatte kvoter skal fordeles med lokaliteter langs Trøndelagskysten, er kommunenes innsats viktig for å unngå lokaliteter med uegnede strømforhold/vanntransport, viktige naturtyper og arter, både egenverdi, biodiversitet og økologisk funksjon. Ved å legge aktivitet i sjø til andre områder enn disse vil forringelse av natur og arter, lokal næringsstoffbelastning og forurensning kunne unngås eller reduseres, slik vi vurderer. Et omfattende arbeid er lagt ned i forslag til kystsonoplan, også med KU og ROS-dokumentet (vedlegg 2) som redegjør for tilnærming, vurderinger samt oppsummering av eksisterende kunnskapsgrunnlag.

Sammenstilt kunnskapsgrunnlag er grovmasket, også størrelsen på arealene tatt i betraktning. I kurante saker vil det være tilstrekkelig å sjekke ut Naturbase, Artskart og annen lett tilgjengelig kunnskap. Jo mer naturmangfold som berøres og jo mer truet eller verdifull den er, jo større grunn er det til å sjekke ut flere kilder. Kystsonoplanen redegjør for at nasjonale databaser, med dels tilfredsstillende og dels utilfredsstillende kunnskapsgrunnlag, legges til grunn. Fylkesdirektøren mener at kvalitetssikring og komplettering av kunnskapsgrunnlaget med oppdatert kartlegging og adekvate parametere er nødvendig i videre planlegging. [KU-forskriften](#) stiller da også krav til slike utredninger både for overordnede planer og detaljreguleringer.

Vannregionmyndigheten er opptatt av påvirkninger og utfordringer knyttet til næring både i sjø og vassdrag med brakkvannsutløp, elveos og ferskvann. Ringvirkninger for arter som blant annet villaks og elvemusling, også sjørørret og sjørøye, samt allmenninteresser herunder fiske, rekreasjon, friluftsliv og folkehelse inngår i en helhetlig vannforvaltning. Innslag av rømt oppdrettslaks, sykdom og parasitter (lakselus) innvirker på vassdrag i Trøndelag. Flere av vassdragene er kategorisert med sårbar bestandsstatus for flere arter. Det er etter fylkesdirektørens vurdering et behov for ytterligere

avklaringer og konkrete vurderinger innen forvaltningen knyttet til sammenhenger mellom aktivitet i sjø og konsekvenser for vassdrag.

Vannregionmyndigheten legger til grunn at kystsoneplanen brukes som et overordnet verktøy, og planen er underordnet de begrensninger, retningslinjer og bestemmelser som følger av sektorlovverket. Som vannregionmyndighet er det viktig å presisere spesielt at regional vannforvaltningsplan gjelder, sammen med vannforskriften som er hjemlet i forurensningsloven, vannressursloven, plan- og bygningsloven og naturmangfoldloven.

### **Planfaglige vurderinger**

Kystsoneplanen omhandler ikke arealer på land, men trekker plangrensen mot land ved midlere høyvann. Dette kan bli en utfordring ved bruk av planen da enkelte tiltak i sjø må ses i sammenheng med landarealene. Plan og bygningsloven § 11-7 nr. 6 hjemler arealformålet «Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone.» Det følger av forarbeidene til loven, Ot.prp. nr. 32 (2007-2008), s. 216: «Det er imidlertid en viktig endring at strandsonen nå inngår i formålet slik at det blir en sammenheng i arealstyringen i overgangen mellom land og sjø/vann.» Arealbruken i sjøområdene må ses i sammenheng med arealbruken på land.

I vår uttalelse til planprogrammet, datert 30.08.2018, (vedlegg 13) skrev vi:

«I en kystsoneplan bør en del av strandsonen på land være med i planen. Strandsonen med 100-metersbeltet er en viktig overgangssone mellom sjø og land, både i forhold til biologi, landskap, friluftsliv og næringsvirksomhet. Som et minimum bør 100-metersbeltet langs land være med i planen. Ved å ta med noe areal på land kan en bedre drøfte alle de overlappende aktiviteter/forhold og evt konflikter som oppstår i denne sonen.

De arealmessige avveininger som ofte gjøres i forhold til havbruk, omhandler gjerne hyttefelt, friluftsområder, havner og småbåthavner mm. Dette er arealbruksinteresser som ofte kommer i konflikt med akvakulturvirksomhet.»

Til sammenlikning ble det ved planen «Kysten er klar» (2013) vurdert som hensiktsmessig å jobbe med et 300 meters belte på landsiden for å sikre at de områder, der det kan være et økologisk og bruksmessig samspill mellom land- og sjøområder behandles i planen.

### *Planbeskrivelsen*

Fylkeskommunen bemerker at planbeskrivelsen (vedlegg 4) ikke er i tråd med sjekkliste for [planbeskrivelse](#). Det er særlig virkninger/konsekvenser av gjennomføring av planforslaget som kunne vært bedre beskrevet i planbeskrivelsen. Fylkesdirektøren gir **faglig råd** om at planbeskrivelsen utformes i tråd med sjekklisten.

### *Planbestemmelsene og kart*

Reguleringsbestemmelsene (vedlegg 1) er romslige bestemmelser. Dette kan gi dårlig forutsigbarhet for omgivelsene. Formålet med en plan er å avklare forventninger og skape forutsigbarhet. Fylkesdirektøren gir **faglig råd** om at bestemmelsene tydeliggjøres tilstrekkelig slik at planen oppfattes som forutsigbar og avklarer forventninger.

### *Småbåthavner*

Planbestemmelsene (vedlegg 1) pkt. 2.3 bestemmer at det kreves reguleringsplan for småbåthavner over 20 båter. Fylkeskommunen gir **faglig råd** at det kreves reguleringsplan for alle småbåthavner, uavhengig av antall plasser. I tillegg bør

kommunen ha en helhetlig plan over småbåthavner i den enkelte kommune, og arealet må ses i sammenheng med landareal og vegadkomst. Fylkesdirektøren anbefaler også at eksisterende småbåthavner vurderes utbygd før nye arealer tas i bruk.

### **Fylkesdirektørens konklusjon:**

Fylkesdirektøren vil berømme kommunene for arbeidet med interkommunalt plansamarbeid som ser bruken av sjøarealene i en større sammenheng enn for hver enkelt kommune. Brukt i tråd med intensjonene vil planen kunne bli et godt verktøy for både kommunene, havbruksnæringene og øvrige i videre planlegging og bruk av sjøområdene.

Fylkesdirektøren er ikke uenig i selve planforslaget, men ser at det har en del mangler. På bakgrunn av disse manglene fremmer fylkesdirektøren innsigelser til planforslaget. Innsigelsene er opplistet under «fylkesdirektørens innstilling» og begrunnelse for innsigelsene finnes under «drøftinger».

Fylkesdirektøren gir også faglige råd om endringer og presiseringer i plandokumentene slik det fremkommer under «drøftinger». Fylkesdirektøren håper de faglige rådene kan bidra til et bedre plandokument for brukerne av planen.